

Genre: Barnbok, 3–6 år
Titel: Rymlingarna
Författare: Malin Klingenberg
Illustrationer: Maria Sann
Förlag: Schildts & Söderströms
Utgivningsår: 2024

”Främlingarna” har fått en uppföljare konstaterar jag när jag ser ”Rymlingarna”. Böckerna är skrivna av Malin Klingenberg och illustrerade av Maria Sann. Det är duons tredje bok tillsammans och resultatet av ett alltigenom lyckat samarbete.

”Främlingarna” kom 2021 och i ”Rymlingarna” får vi återigen möta dagisbarnen Jona, Linnea och Ebba, som nu nästan är för stora för dagis. Det är Jona som är bokens ”jag” och författaren är honom trogen boken igenom. Inte för en sekund anar man en vuxens inblandning.

En dag när barnen leker fångelse hittar de den halvfärdiga tunneln intill staketet som de påbörjade för längesen. Tunneln spelade en biroll i den första boken, här har den huvudrollen. Barnen har nya spadar och tar genast vid där de slutade. De ska rymma ”till friheten”.

Förra gången de grävde blev de avbrutna av dagistanten Mona och det blir de nu med. Mona frågar om de gräver en grop:

”Vi skakar på huvudet. För det är ingen grop. Det är en tunnel.”

Med dessa ord visar Malin Klingenberg att barnen fortfarande är fria i tanken, att de ännu inte anammat de vuxnas behov av tillrättaläggande. Därför utvecklar de inte svaret till dagisfröken, de säger inte som det är. Malin Klingenberg vet detta, hon *är* barnen och i deras värld är ännu allting möjligt.

”Rymlingarna” innehåller så mycket mer än det som sägs rakt ut. Till exempel brer Linnea ut en filt åt Mona på marken. Läsaren förstår att barnen vill att hon ska somna så att de kan rymma, men det vet förstås inte Mona. Sen erbjuder Jona en kompis överslafen på våningssängen på vilostunden. Mona klappar Jona på huvudet för att han är ”så snäll”. Men vi vet att varken Linnea eller Jona agerar av godhet utan av list, rymningen blir enklare om Jona sover närmare golvet. Mona är inget problem bara hon somnar och det gör hon alltid på vilan.

Klingenbergs koncisa språk med oväntade vändningar överraskar läsaren vid flera tillfällen: ”Dörren har ett barnlås. Tur att vi är barn.”

Därpå lyfter Linnea upp Jona så att han kan öppna dörren. Rymningen lyckas och allt är mer spännande i friheten utanför dagisgrinden.

Maria Sanns sätt att skapa historier vid sidan av handlingen känns igen från ”Främlingarna”. I ”Rymlingarna” händer också saker i periferin, bland annat tycks ett slagsmål pågå mellan två barn intill sandlådan och en sliten lottokupong i gräset får en att fundera. Har den slängts med vilje eller har någon tappat den? Tänk om det var en storvinst?

Boken speglar vår samtid. Barnen rymmer till en lekpark och där får de syn på en mås som äter en hamburgare. Kanske är det en gås eller en sparv, funderar Jona. Djur som äter snabbmat är ingen

ovanlig syn nuförtiden (själv glömmer jag aldrig den gravt överviktiga råtta jag såg vagga fram intill en hamburgerrestaurang midsommaraftonen 2011).

Barnen träffar på en annan rymling, dagiskompisen Alishas hund Boxer, och tar med honom till daghemmet. Men när barnen ska smita in igen är dörren är låst:

”Några mammor kommer för att hämta sina barn. Vi försöker se vanliga ut och går in samtidigt som de. ’De tror kanske att vi jobbar här’, viskar Linnea.”

Maria Sanns färgglada illustrationer kompletteras av finurliga detaljer. Att till exempel Mona inte rakat benen syns när långbyxans ben åker upp. Man kan se det som ställningstagande och jag är säker på att ett barn inte missar en sådan detalj. Illustratörens sätt att med minimala streck och pyttesmå vinklingar med penseln skapa en hel värld av ansiktsuttryck på både djur och människor är utmärkande för henne. Hunden Boxers min när han pinkar in reviret på daghemmets till synes enda träd är obetalbar.

”Rymlingarna” är dedikerad till ”alla som vill rymma” och jag känner mig inkluderad. Vem har nu inte velat rymma någon gång?

Yvonne Granqvist